

**QORTI ĊIVILI
PRIM'AWLA**

**ONOR. IMĦALLEF
LAWRENCE MINTOFF**

Seduta tal-5 ta' Ottubru, 2018

Rikors Maħluf Numru 1004/2014LM

**Concetta u Anthony konjugi Galea
(karti tal-identità rispettivament 1012749M u 580548M)**

vs.

GlobalCapital Financial Management Limited (C30053)

Il-Qorti,

Rat ir-Rikors Maħluf ipprezentat fil-11 ta' Novembru, 2014 mill-atturi **Concetta u Anthony konjugi Galea** (karti tal-identità 1012749M u 580548M), (minn issa 'l quddiem "l-atturi"), u maħluf minn Concetta Galea, li jgħid kif ġej:

- 1. Illi fit-12 ta' Settembru, 2008 is-soċjetà intimata investiet l-ammont ta' ħamsin elf Euro (€50,000) appartenenti lir-rikorrenti f'prodott finanzjarju denominat bħala 'Lifemark S.A. Secure Income Bond 3 EUR – AL' (Dokument A);*

2. Illi rriżulta sussegwentement lir-rikorrenti li l-investment riferenzjat sar mis-soċjetà intimata fi prodott kompleks li kien adegwat biss għal investituri partikolari li jkunu f'qagħda li jifhmu u jaċċettaw ir-riskji li jgħib miegħu din ix-xorta ta' investment. L-esponenti rikorrenti mhux biss ma kinux jikkwalifikaw f'din il-kategorija ta' investituri, iżda lanqas qatt ma kienu ser jaċċettaw li jassoġġettaw ruħhom għal riskji simili;

3. B'ittra datata l-5 ta' Marzu, 2010 (Dokument B) is-soċjetà intimata kienet għarrfet lir-rikorrenti illi r-Regolatur Finanzjarju f'Luxembourg, responsabbli għall-ħarsien tas-settur finanzjarju, kien ħatar amministraturi provvizorji tas-soċjetà Lifemark S.A.;

B'ittra oħra datata t-18 ta' Mejju, 2011 (Dokument C) ġie mgħarraf mis-soċjetà intimata illi s-setgħat mogħtija lill-amministraturi provvizorji tas-soċjetà Lifemark S.A. kienu ġew estiżi 'bil-għan li jsolvu l-problemi marbuta mal-likwidità ta' Lifemark u li jiżguraw l-iffinanzjar ta' Lifemark'.

Sadanittant is-soċjetà intimata kompliet tistqarr, kif jidher, illi 'sfortunatament, ebda tagħrif ieħor dwar din il-materja mhux disponibbli f'dan il-mument'.

Eventwalment irriżulta li kien ġie struwit proċess ta' likwidazzjoni tas-soċjetà Lifemark S.A. li jwassal biex l-investitur lanqas ikun f'qagħda li jkun jista' jieħu lura f'idejha il-kapital li nvesta oriġinarjament.

4. Illi r-rikorrenti talbu lill-Awtorità ta' Malta għas-Servizzi Finanzjarji biex tinvestiga x'kien ġara meta seħħ l-investment ta' flushom, da parti tas-soċjetà intimata, fil-prodott ta' Lifemark S.A. fuq riferenzjat.

Huma ressqu din it-talba għaliex l-investment li sar la kien kompatibbli mal-intendiment li huma kienu esprimew dwar ix-xorta ta' investment li xtaqu li jsir, u wisq anqas mal-livell ta' diliġenza li s-soċjetà intimata kienet tenuta li teżerċita biex tfiehem ix-xorta ta' prodott li kien qiegħed jinbiegħ lir-rikorrenti.

Il-konkluzjonijiet tal-Awtorità b'riżultat tal-investigazzjoni tagħha ġew espressi fir-rapport rilaxxjat fil-11 ta' Jannar, 2013 (Dokument D).

5. Illi jirriżulta li r-rikorrenti bl-ebda mod ma pprestaw il-kunsens tagħhom biex flushom jiġu investiti fi prodott finanzjarju riskjuż fil-livell kif kien dak tas-soċjetà Lifemark S.A. Jirriżulta wkoll, korollarjament, illi s-soċjetà intimata naqset mill-obbligu tagħha li tgħarraf b'mod xieraq lir-rikorrenti dwar ir-riskji nvoluti bix-xorta ta' prodott finanzjarju li ġie mibjugħ kif ingħad.

Tgħid għalhekk is-soċjetà intimata għaliex m'għandhiex din il-Qorti, għar-raġunijiet premissi:

- i. Tiddikjara u tiddeċiedi li r-rikorrenti bl-ebda mod ma nkarigaw lill-istess soċjetà intimata biex tinvesti flushom fi prodott finanzjarju kif kien dak offert mis-soċjetà Lifemark S.A. ta' Luxembourg;*
- ii. Tiddikjara u tiddeċiedi ukoll illi s-soċjetà intimata naqset mill-obbligi tagħha skont il-liġi li tgħarraf lir-rikorrenti b'mod xieraq u aċċettabbli dwar ir-riskji involuti bil-prodott finanzjarju li ġie 'mibjugħ' lir-rikorrenti kif spjegat; u konsegwentement*
- iii. Tordna lis-soċjetà intimata sabiex trodd lura lir-rikorrenti l-kapital fdat f'idejha biex jiġi investit kif ingħad, cioè l-ammont ta' ħamsin elf ewro (€50,000) bl-imgħax legali mid-data tat-12 ta' Settembru, 2008, data li fiha seħħ l-investment relattiv, sad-data tal-pagament effettiv;*

Bl-ispejjeż kontra s-soċjetà intimata, kompriži dawk tal-ittra ufficjali datata l-4 ta' Lulju, 2013, ingunta in subizzjoni.

Rat ir-Risposta Maħlufa tas-soċjetà konvenuta **GlobalCapital Financial Management Limited** (C30053) (minn issa 'l quddiem "is-soċjetà konvenuta"), li giet ipprezentata fit-28 ta' Jannar, 2015, u maħlufa minn Gianluca Cappitta (karta tal-identità numru 40790M), debitament awtorizzat għan-nom tas-soċjetà konvenuta, li biha eċċepixxa:

Il-Fatti

- 1. Illi fir-rigward tal-ewwel paragrafu tar-rikors promutur, is-soċjetà intimata tgħid illi hija taġixxi ta' intermedjarja għat-twassil u trasmissjoni ta' ordnijiet għax-xiri u bejgħ ta' strumenti tal-investment; Is-soċjetà intimata qatt ma mmanigġjat l-investimenti tar-rikorrenti u lanqas ma kellha jew eżercitat xi diskrezzjoni dwar kif għandhom jiġu investiti l-flus tar-rikorrenti kif qed jiġi allegat fir-rikors promutur; Is-soċjetà intimata tgħid ukoll illi l-investment magħruf bħala 'Secure Income Bond Issue 3 EUR AI' kien maħruġ minn Lifemark S.A, soċjetà anonima mwaqqfa fil-Lussemburgu u regolata mill-Commission de Surveillance du Secteur Financier tal-Lussemburgu u għalhekk l-investment in kwistjoni sar mir-rikorrenti*

Concetta u Anthony konjugi Galea tramite s-soċjetà intimata bħala intermedjarja u mhux bħala prinċipal;

- 2. Illi fir-rigward tat-tieni u l-ħames paragrafu tar-rikors promutur, is-soċjetà intimata tirrespingi l-allegazzjonijiet magħmula mill-atturi bħala kompletament infondati; inoltre u mingħajr preġudizzju għall-premess, is-soċjetà intimata tiċhad kategorikament l-allegazzjonijiet kontradittorji magħmula mill-atturi illi r-rikorrenti ma pprestawx il-kunsens tagħhom għall-investment in kwistjoni u li s-soċjetà intimata naqset mill-obbligu tagħha li tagħraf b'mod xieraq lill-atturi dwar ir-riskji nvoluti bix-xorta ta' prodott finanzjarju li ġie mibjugħ. Illi s-soċjetà intimata tgħid ukoll illi l-atturi għażlu li jinvestu fil-Lifemark S.A. – Secure Income Bond Issue 3 EUR AI wara li ġie spjegat lilhom kif jaħdem l-investment in kwistjoni u wara li ġew imwissija bir-riskji relattivi, kif ukoll illi l-valur tal-investment tagħhom u l-qliegħ relattiv jista' jitla' kif ukoll jinżel (kif jirriżulta inter alia mill-file note datata 01 ta' Settembru, 2008 li kopja tagħha hija annessa u mmarkata bħala Dok. GC2); is-soċjetà intimata tgħid ukoll illi dan l-investment, fl-isfond tal-informazzjoni li kienet teżisti dwaru dak iż-żmien u abbażi tal-informazzjoni dwar l-atturi li kellha s-soċjetà intimata, kellha l-permessi neċessarji biex jiġi offrut lill-atturi; Inoltre, s-soċjetà intimata tafferma illi l-atturi aġixxew liberament u minn jeddhom fir-rigward tal-investment li għamlu tramite s-soċjetà intimata;*
- 3. Illi fir-rigward tat-tielet paragrafu tar-rikors promutur, is-soċjetà intimata tikkonferma li hija kienet baġtet l-ittri msemmija Dok. 'B' u Dok. 'C' lill-atturi kif ukoll illi hija dejjem ikkomunikat in buona fede mal-atturi dwar l-investment tagħhom kif ser jirriżulta ulterjorment fil-kors tal-kawża;*
- 4. Illi fir-rigward tar-raba' paragrafu tar-rikors promutur, is-soċjetà intimata tgħid illi hija kkooperat bis-sħiħ mal-Consumer Complaints Manager (ossia Manager tal-Ilmenti tal-Konsumaturi) tal-Awtorità għas-Servizzi Finanzjarji ta' Malta fl-istħarriġ illi għamel (kif ser jirriżulta ulterjorment fil-kors tal-kawża), iżda bir-rispett kollu dovut ma taqbilx – kif għandha kull dritt li ma taqbilx – mar-rakkomandazzjoni tal-istess Manager, liema rakkomandazzjoni, skont il-liġi u skont l-istess Manager (ara Dok. D anness mar-rikors promutur) ma torbotx lis-soċjetà intimata; Illi għalhekk il-konkluzjonijiet tal-Manager tal-Ilmenti tal-Konsumaturi ma għandhomx u ma jistax ikollhom xi effett fuq il-pożizzjoni tas-soċjetà intimata u lanqas ma tista' tirriżulta xi responsabbiltà fil-konfront tas-soċjetà intimata mill-istess konkluzjonijiet;*

5. *Illi s-soċjetà intimata dejjem irrespingiet il-pretensjonijiet tal-atturi bħala infondati fil-fatt u fid-dritt;*
6. *Illi l-fatti indikati fil-paragrafi surriferiti ta' din ir-risposta huma magħrufin lill-esponent in kwantu jaf bihom fil-mansjoni tiegħu bħala ufficjal tas-soċjetà intimata.*

L-Eċċezzjonijiet

Għaldaqstant in vista tas-suespost is-soċjetà intimata għandha s-segwenti eċċezzjonijiet xi tressaq kontra t-talbiet tar-rikorrenti:

- (1) *Illi preliminarjament, it-talba tar-rikorrenti sabiex jiġi deciz illi r-rikorrenti bl-ebda mod ma nkarigaw lis-soċjetà intimata biex tinvesti flushom fi prodott finanzjarju kif kien dak offert minn Lifemark S.A. ta' Lussemburgu (l-ewwel (1) talba) hija inkompatibbli mat-talba l-oħra tar-rikorrenti għal dikjarazzjoni illi s-soċjetà intimata naqset mill-obbligi tagħha skont il-liġi li tgħarraf lir-rikorrenti b'mod xieraq u aċċettabbli dwar ir-riskji involuti bil-prodott finanzjarju li ġie mibjugħ lir-rikorrenti (it-tieni (2) talba) u għalhekk il-kumulu ta' dawn it-talbiet f'daqqa neċessarjament twassal għan-nullità tar-rikors promutur;*
- (2) *Illi fil-mertu u mingħajr preġudizzju għall-eċċezzjonijiet l-oħra t-talbiet tar-rikorrenti huma infondati fil-fatt u fid-dritt, ma hemmx bazi għalihom, u s-soċjetà intimata ma għandha l-ebda responsabbiltà sabiex trodd lura lir-rikorrenti s-somma pretiża minnhom skont ir-rikors promutur u għalhekk it-talbiet tar-rikorrenti għandhom jiġu miċħuda;*
- (3) *Salv eċċezzjonijiet ulterjuri.*

Bl-ispejjeż kollha u tal-atti relattivi u konkomitanti l-oħra kollha, kontra r-rikorrenti li huma minn issa ingunti għas-subizzjoni.

Rat l-atti kollha tal-kawża.

Rat id-dokumenti li ġew esebiti in atti.

Semgħet ix-xhieda prodotti mill-partijiet.

Rat il-verbal tal-udjenza tal-5 ta' Frar, 2018, fejn il-partijiet ingħataw il-fakoltà li jagħmlu s-sottomissjonijiet tagħhom bil-miktub, u fejn il-kawża tħalliet għas-sentenza.

Rat in-noti ta' sottomissjonijiet tal-partijiet.

Il-kwistjoni bejn il-partijiet

Il-vertenza odjerna nqalgħet wara li l-atturi investew is-somma ta' ħamsin elf Euro (€50,000) fi prodott finanzjarju li nbiegħ lilhom mis-soċjetà konvenuta, bl-intendiment ċar, da parti tal-atturi, li l-kapital investit minnhom kien garantit, u bil-ħsieb li dan il-kapital hekk investit kien ser jirrendi imgħaxijiet sostanzjali kultant żmien. Ġara illi wara ftit taż-żmien, il-fond li fih gew investiti l-flus tal-attur mar ħażin tant li tpoġġa f'likwidazzjoni mir-Regolatur Finanzjarju tal-Lussemburgu, u l-atturi spiċċaw f'sitwazzjoni fejn il-kapital investit minnhom tpoġġa f'riskju tant li mill-ammont totali li huma kienu investew gew offruti biss ħlas ta' ammont irrizorju li jlaħħaq ftit aktar minn sebat elef Euro (€7,000).

Permezz ta' din l-azzjoni l-atturi qegħdin jallegaw li dan hu każ fejn il-prodott li s-soċjetà konvenuta kienet liċenzjata tbiegħ, u li huma ngħataw pariri dwaru, kien '*mis-sold*' lilhom, stante li huma qatt ma riedu jagħmlu investiment fejn il-kapital tagħhom ma jkunx garantit u lanqas ma xtaqu jieħdu riskju bl-investiment li għamlu, u għalhekk qegħdin jitolbu lill-Qorti tiddikjara li huma

qatt ma inkarigaw lis-soċjetà konvenuta tagħmel investiment fi prodott finanzjarju Lifemark S.A.; tiddikjara li s-soċjetà konvenuta naqset mill-obbligi tagħha skont il-liġi li tgħarraf lill-atturi b'mod li jkun meqjus xieraq u aċċettabbli bir-riskji involuti fix-xiri ta' dan il-prodott; u tordna r-radd lura tal-kapital fdat lis-soċjetà konvenuta flimkien mal-imgħaxijiet legali mid-data tat-12 ta' Settembru, 2008. Jirrizulta wkoll li qabel fetħu l-proċeduri odjerni, l-atturi kienu għamlu lment formali mal-Awtorità għas-Servizzi Finanzjarji, li wara li investigat l-ilment tagħhom ikkonkludiet li l-prodott li nbiegħ lilhom ma kienx jgħodd għal investituri bħalhom, u għalhekk waslet għall-konkluzjoni li għandhom jintraddu lura lilhom il-flus investiti minnhom.

Is-soċjetà konvenuta min-naħa tagħha eċċepiet li f'din it-transazzjoni hi m'agixxietx ta' prinċipal iżda ta' intermedjarju biex wasslet l-istruzzjonijiet mogħtija lilha mill-atturi lis-soċjetà estera li forniet il-prodott, u li ma kinitx hi li mmanigġjat l-investiment tal-atturi. Eċċepiet ukoll li l-pretensjonijiet tal-atturi huma infondati fil-fatt u fid-dritt, u eċċepiet in-nullità tar-rikors promutur inkwantu sostniet li hemm kontradizzjoni bejn id-dikjarazzjoni tal-atturi li huma ma tawx il-kunsens tagħhom għax-xiri tal-prodott partikolari, u l-istqarrija tagħhom li huma ma gewx mgħarrfa bir-riskji tal-prodott partikolari mis-soċjetà intimata. Is-soċjetà konvenuta tgħid li hija dejjem agixxiet *in bona fede*, tant li mal-ewwel indikazzjonijiet li kien hemm problemi ta' likwidità bil-fond li fih gew investiti l-flus tal-atturi, din ikkomunikat l-informazzjoni li kellha lill-atturi. Is-soċjetà konvenuta eċċepiet ukoll li l-atturi agixxew b'mod liberu wara li ngħataw l-informazzjoni li s-soċjetà konvenuta kellha għad-dispożizzjoni tagħha dwar il-prodott partikolari, u qalet li m'hemm l-ebda bażi legali biex it-talbiet tal-atturi jiġu akkolti.

Provi u riżultanzi

L-atturi esebew flimkien mar-Rikors Maħluf tagħhom, kopja tal-*Purchase Contract Note*¹ li permezz tagħha huma investew l-ammont ta' ħamsin elf Euro (€50,000) fil-Lifemark S.A. Secure Income Bond 3 EUR – AI. Dan id-dokument huwa stampat fuq *letterhead* tal-GlobalCapital Financial Management Limited.

L-atturi esebew ukoll kopja ta' ittra tal-5 ta' Marzu, 2010², li nbaġħtet wkoll minn GlobalCapital Financial Management Limited, li permezz tagħha huma infurmaw lill-atturi li l-Commission de Surveillance du Secteur Financier tal-Lussemburgu kienet appuntat lill-KPMG Advisory S.a.r.l. bħala amministraturi provvizorji tal-Lifemark S.A. għal perijodu ta' 6 xhur. Dan ġie spjegat lill-atturi b'dan il-mod:

“This action means that a firm of renowned international accountants has taken over the ‘managing and administering of Lifemark S.A. with the most extensive powers, including the power to acquire and realize assets’. The order states expressly and explicitly that this appointment is not made on the basis of any insolvency proceeding, including notably bankruptcy, controlled management, suspension of payments or judicial liquidation.”

F'din l-ittra s-soċjetà konvenuta spjegat ukoll lill-klijenti tagħha, illi minkejja li ppruvat tikseb aktar informazzjoni sabiex tgħaddiha lill-klijenti tagħha, hi ma rnexxielhiex tagħmel dan. Verżjoni bil-Malti tal-istess korrisondenza ġiet mehmuża.

¹ A fol. 6 tal-proċess.

² A fol. 7 tal-proċess.

Ittra oħra esebita mill-atturi, bid-data tat-18 ta' Mejju, 2011³, mibgħuta wkoll mis-soċjetà konvenuta, tagħmel riferiment għall-fatt li l-Commission de Surveillance du Secteur Financier tal-Lussemburgu estendiet il-poteri mogħtija lil KPMG Advisory S.a.r.l. bil-għan li din tirisolvi kwistjonijiet ta' likwidità u tikseb fondi għal Lifemark.⁴ Għal darb'oħra, is-soċjetà konvenuta infurmat lill-klijenti tagħha li minkejja li ppruvat tikseb aktar informazzjoni ma rnexxielhiex tagħmel dan. Mal-ittra hemm mehmuża verżjoni bil-Malti tal-istess korrispondenza.

L-atturi esebew ukoll kopja tar-rapport mibgħut lilhom mill-Awtorità ta' Malta għas-Servizzi Finanzjarji (MFSA) li jgħib id-data tal-11 ta' Jannar, 2013⁵, li jagħmel riferiment għall-ilment li l-atturi ressqu quddiem il-Consumer Complaints Unit tal-MFSA dwar il-materja inkwistjoni. L-Awtorità għas-Servizzi Finanzjarji, infurmat lill-atturi fir-rapport imħejji minnha, li r-rakkomandazzjonijiet magħmula la jorbtu lill-entità finanzjarja (is-soċjetà konvenuta f'din l-istanza) u lanqas lill-konsumatur (l-atturi), u li r-rwol tagħha hu li tagixxi ta' arbitru bejn il-partijiet.

Minn dan ir-rapport jirriżulta li l-Awtorità għas-Servizzi Finanzjarji stabbiliet li Lifemark S.A. kien prodott li twaqqaf fl-2006, u li minkejja li dan seta' għe promoss bħala prodott b'riskju baxx, fil-verità dan kien prodott kumpless biex wieħed jinvesti fih, u kien adattat biss għal investituri partikolari li jifhmu r-

³ A fol. 9 tal-proċess.

⁴ Il-kliem tal-ittra jgħid hekk, "We would like to inform you that the Commission de Surveillance du Secteur Financier (CSSF) of Luxembourg has once again extended the powers of KPMG Advisory S.a.r.l. (represented by Mr Eric Collard) as provisional administrator of Lifemark S.A. for a further six month period with the aim of resolving Lifemark's liquidity issues and securing funding for Lifemark.

The original scope of KPMG's appointment as provisional administrator is therefore still applicable and 'consists of a general mission of managing and administering Lifemark S.A. with the most extensive powers, including the power to acquire and realise assets.' This order still states expressly and explicitly that 'the measure of 10 May 2011 in itself is not be considered as an insolvency procedure such as bankruptcy, controlled management, a procedure of suspension of payments or judicial liquidation.'

⁵ A fol. 11 tal-proċess.

riskju li kien jinvolvi. L-Awtorità spjegat fir-rapport tagħha illi qabel dan il-prodott gie offrut lill-atturi, GlobalCapital Financial Management Ltd tramite r-rappreżentanta tagħha, tathom parir dwar in-natura ta' dan l-investment, wara li bniet *fact file* dwarhom sabiex tistabilixxi l-oġġettivi tal-investment magħmul minnhom, is-sitwazzjoni finanzjarja tagħhom u l-għarfien u l-esperjenza tagħhom bi prodotti simili. Il-KYC form (*Know Your Client Form*) li ġiet mimlija mill-atturi u ffirmata minnhom kienet tgħid li l-attitudni tagħhom għar-riskju hi "*I am fairly conservative but will accept a reasonable level of risk.*" Is-soċjetà konvenuta kienet stabbiliet li qabel investew fil-Lifemark S.A., l-atturi kellhom *bonds* tal-Gvern, *bonds* tal-HSBC Bank Malta plc u fondi ddepożitati fl-HSBC Bank Malta plc. Nota fil-*file* relattiv tas-soċjetà konvenuta tindika li lill-atturi ngħatatilhom informazzjoni dettaljata dwar il-prodott li kienu qegħdin jinvestu fih, u li ġew spjegati lilhom il-fatturi ewlenin, l-istruttura u l-karatteristiċi ta' dan l-investment, wara li ngħataw l-informazzjoni relattiva dwaru bil-miktub permezz ta' *brochure*. L-atturi ġew infurmati wkoll li l-valur tal-investment magħmul minnhom jista' jitla' kif ukoll jinżel, għalkemm minn analiżi li għamlet il-Qorti ta' dan id-dokument li jinsab esebit in atti, din id-dikjarazzjoni hi miktuba b'tipa ferm żgħira fl-aħħar parti tad-dokument. Minn dak li gie stabbilit fir-rapport imħejji mill-Awtorità għas-Servizzi Finanzjarji, jidher li din għamlet indaġni dwar il-konklużjoni li waslu għaliha r-rappreżentanti tas-soċjetà konvenuta li l-prodott inkwistjoni kien adattat għall-atturi, u dan meta jidher li l-atturi qatt ma kellhom prodotti simili sabiex seta' kellhom apprezzament tan-natura tas-sogru marbuta ma' prodotti bħal dawn. L-Awtorità għas-Servizzi Finanzjarji rriżultatla li Lifemark S.A. kienet qiegħda tiġi likwidata u dan wara li l-Qorti fil-Lussemburgu appuntat likwidatur biex jieħu ħsieb dan il-proċess. L-atturi ġew infurmati wkoll li l-

proċess tal-likwidazzjoni jieħu fit-tul, u li wara dan il-proċess ta' likwidazzjoni jista' jagħti l-każ li l-investituri ma jiħdux lura l-kapital li kienu investew fil-prodott.

L-Awtorità għas-Servizzi Finanzjarji waslet għall-konklużjoni li l-prodott inkwistjoni qatt ma messu għe mibjugħ lill-atturi, u rakkomandat li l-GlobalCapital Management tirrifondi lura l-ammont ta' flus investiti mill-atturi sabiex dawn jerġgħu jitqiegħdu fl-istess pożizzjoni li kienu fiha qabel għamlu l-investment inkwistjoni. Madanakollu jidher li s-soċjetà konvenuta rrifjutat li taċċetta tali rakkomandazzjonijiet.⁶

L-attriċi, **Concetta Galea**, għazlet li tixhed bil-mezz tal-*affidavit*⁷, fejn qalet li fis-sena 2008, waqt li hi u żewġha kienu żaru t-Trade Fair, kienu għew avviciinati minn ċerta Noelene Mangion waqt li kienu għaddejjin minn quddiem l-istand tal-GlobalCapital Financial Management Ltd, li bdiet tipprova tirreklama l-prodott mertu ta' din il-kawża, Lifemark S.A., sabiex tbiegħhulhom. L-attriċi tgħid li dakinhar Mangion kienet qalet lill-atturi li l-prodott inkwistjoni kien ilu fis-suq u qatt ma kellu problemi, iżda l-atturi wiegħbu li f'dak il-mument ma kinux interessati fih. Huma ntalbu n-numru tat-*telephone* u wara dan l-inkontru jidher li din Noelene Mangion spiss kienet iċċempel lill-atturi u tkellimhom dwar dan il-prodott. Wara numru ta' telefonati, l-atturi għamlu appuntament ma' Noelene Mangion u marru jkellmuha f'uffiċċju f'Hal Qormi, fejn din kienet infurmat lill-atturi li l-prodott inkwistjoni kien investment f'tip

⁶⁶ Testwalment din il-parti tar-rapport taqra hekk, "*The Unit concluded that, according to the KYC compiled by GlobalCapital at the time the Lifemark SIB 4 had been offered to you, the financial planner should not have offered you the Lifemark SIB 4 and there is sufficient evidence to conclude that you had been mis-sold. On this basis, the Unit recommended GlobalCapital to put you back in the same position you were prior to the investment. This means that we recommended GlobalCapital to pay you back the original amount invested in full. GlobalCapital has, however refused to accept the MFSA's recommendation. As emphasised in the beginning of this letter, the MFSA's recommendation is not binding on the financial entity. This means that the financial entity may choose not to accept the MFSA's recommendation.*"

⁷ A fol. 22 tal-proċess.

ta' *bonds* sikuri, u li dan l-investment kien wieħed garantit. L-attriċi xehdet li meta hi u żewġha staqsew lil Mangion dan il-prodott kemm kien ilu fis-suq, din qaltihom li kien ilu ħafna, u li kemm kien ilu jinbiegħ, dan qatt ma kellu problemi. L-attriċi tgħid li huma fdaw lil Mangion tant li ddeċidew li jinvestu fil-prodott is-somma ta' ħamsin elf Euro (€50,000). L-attriċi spjegat kif fl-ewwel sena tal-investment tagħhom, l-atturi irċewew l-imgħax, iżda meta fis-sena 2010 ma rċewew xejn, l-attriċi bdiet iċċempel lil Noelene Mangion sabiex tara meta kienu ser jirċievu l-imgħaxijiet fuq l-investment tagħhom. L-attriċi kompliet tgħid li Noelene Mangion kull darba kienet tgħidilha li l-imgħaxijiet ma jdumux ma jirċevuhom, iżda minkejja li beda għaddej iż-żmien, l-atturi baqgħu ma rċewew xejn.

L-attriċi kompliet tixhed dwar kif hi u żewġha kienu semgħu li s-soċjetà konvenuta kellha l-inkwiet fuq prodott li kien jinbiegħ minnha, u kif semgħet hekk hi kienet ċemplet lil Noelene Mangion dwar dan, li min-naħa tagħha kienet tgħid lill-attriċi li ma kellhiex għalfejn tinkwieta. Xi żmien wara, u minkejja għadd ta' telefonati li Mangion ma kinitx twieġeb, l-atturi ġew infurmati li Noelene Mangion ma baqgħetx taħdem ma' GlobalCapital. Sussegwentement, l-atturi bdew jirċievu mingħand is-soċjetà konvenuta, l-ittri esebiti fl-atti ta' dawn il-proċeduri. L-attriċi xehdet li l-uniku investment li l-atturi kienu għamlu fil-passat kien b'rabta ma' *bonds* tal-Gvern u *bonds* fi skemi kollettivi tal-banek lokali, u li meta investew f'dan il-prodott partikolari mertu tal-kawża, ħadd ma spjegalhom x'riskju kien jinvolvi.

L-attur **Anthony Galea** ukoll xehed bil-mezz tal-*affidavit*⁸, fejn ikkonferma dak kollu li qalet martu l-attriċi fl-*affidavit* tagħha, fir-rigward tal-mod kif l-atturi ltaqgħu ma' Noelene Mangion waqt it-Trade Fair. L-attur spjega li:

"Għamilna l-mistoqsijiet tagħna għaliex jien u marti fil-passat kellna biss investimenti normali li jserrħulna rasna, u għalhekk bl-ebda mod ma ridna nidħlu f'xi avventura bi flusna."

L-attur qal li minkejja l-assigurazzjonijiet li hu u martu ngħataw meta ġew biex jinvestu flushom, meta l-fond fejn flushom ġew investit kien qiegħed jiġi likwidat, huma kienu ġew infurmati illi:

"based on current information it is expected that the total eventual returns to Bondholders will be approximately 12% to 15% of the nominal amount of the bonds (or Capital invested)."

L-attur Anthony Galea esebixxa wkoll għadd ta' dokumenti li jindikaw li l-kapital investit mill-atturi kien qiegħed jiġi likwidat⁹, kif ukoll kopji ta' *Bondholder Notices* mibgħuta fi Frar, f'April u f'Mejju tas-sena 2013, li permezz tagħhom l-investituri bdew jiġu aġġornati dwar il-proċess tal-likwidazzjoni ta' Lifemark S.A., u dwar il-ħlasijiet li ġew awtorizzati.¹⁰ Fil-Bondholder Notice ta' Mejju 2013, l-investituri, fosthom l-atturi, ġew infurmati illi:

"Based on current information it is expected that the total eventual returns to Bondholders will be approximately 12% to 15% of the nominal amount of the bonds (or capital invested) which will be returned over a number of distributions. .. The total final returns to Bondholders are based on a variety of factors and may be more or less (or even substantially less) than these

⁸ A fol. 26 tal-proċess.

⁹ A fol. 32 tal-proċess.

¹⁰ A fol. 34 sa 36 tal-proċess.

estimated returns, depending on the outcome of certain outstanding issues relating to the enforcement which may reduce the returns to Bondholders ...”

Fl-udjenza tal-4 ta' Mejju, 2015 xehed **Jonathan Debono**¹¹, li jaħdem bħala Manager fil-Consumer Complains Unit tal-MFSA, u spjega li t-Taqsima li hu inkarigat minnha tinvestiga l-ilmenti tal-konsumaturi u tipprova twassal lill-partijiet għal kompromess. Hu qal li min-naħa tagħhom huma jagħmlu rakkomandazzjonijiet lil-*licence holders* u lil min ikun ressaq l-ilment, u spjega x'jinvolvi l-proċess tal-investigazzjoni ta' ilmenti li jitressqu mill-konsumatur.¹² Ix-xhud spjega li f'dan il-każ, apparti d-dokumentazzjoni li tpoġġiet għad-dispożizzjoni tal-Consumer Complaints Unit mill-atturi, giet ipprovduta wkoll dokumentazzjoni mis-soċjetà konvenuta, liema dokumentazzjoni giet esebita mix-xhud.¹³ Ix-xhud spjega kif minkejja li t-taqsima li tindirizza l-ilmenti tal-konsumaturi għandha l-poter tagħmel ir-rakkomandazzjonijiet tagħha, dawn jistgħu jiġu aċċettati jew, bħalma ġara f'dan il-każ, il-*licence holder* jista' ma jaċċettax ir-rakkomandazzjonijiet li jsirulu.

Il-Qorti kkunsidrat li fost id-dokumenti esebiti mix-xhud Jonathan Debono, hemm id-dokument li jinsab *a fol.* 176 tal-proċess, li hu *brochure* intitolat 'Keydata International Secure Income Bond', b'dettalji dwar it-tip ta' prodott tal-investment offrut lill-konsumatur, li jidher li hu l-*brochure* li ngħata lill-atturi mis-soċjetà konvenuta sabiex dawn jinfurmaw ruħhom dwar il-prodott offrut u li jiffirma l-mertu tal-kawża odjerna. Il-Qorti tinnota li fost it-tagħrif

¹¹ *A fol.* 111 tal-proċess.

¹² "Jonathan Debono: Mela l-investigazzjoni ovvjament l-ewwel li nagħmlu, hemm proċess li l-*complainant* irid jikteb lil-*licence holder* bil-*complaint* tiegħu. Il-*licence holder* jirrispondih bil-kitba wkoll, once li jkun hemm dawn iż-żewġ ittri, aħna lill-*complainant* nipprovdud bil-*complaint form*, jimla l-*complaint form* u hemmhekk ikollna l-permess li nitkellmu f'isem il-*complainant* mal-*licence holder*. Nitolbu d-dokumentazzjoni lil *licence holder*, naraw ovvjament id-dokumentazzjoni li jkun hemm fuq il-file tal-klijenti. Wara li nagħmlu investigazzjoni ta' dawn id-dokumenti, ikun hemm proċess fejn niktbu, ikun hemm korrispondenza bejna u bejn il-*licence holder*, jiġifieri jkun hemm back and forth correspondence u imbgaħad wara li nkunu għamilna l-investigazzjoni, nagħmlu r-rakkomandazzjoni finali tagħna u l-klijent fl-aħħar mill-aħħar ikun jaf x'kienet ir-rakkomandazzjoni tagħna u x'kienet ir-risposta tal-*licence holder*."

¹³ *A fol.* 112 sa 179 tal-proċess.

f'dan il-*brochure*, hemm intestaturi bħal '*Secure Income Bond – A new breed of investment*', '*Enjoy fixed income or growth over the next 5 years – A lower risk profile and a higher level of income allows you to receive the income you need without the worry of stock market fails*'.

Fl-udjenza tat-3 ta' Ġunju, 2015 xehed **Jeffrey Bezzina**, Consumer Complaints Manager fl-MFSA¹⁴, li spjega li r-rwol tat-Taqsima mmexxija minnu fl-MFSA hi li taġixxi ta' medjatur bejn il-partijiet, dawk li jagħmlu l-ilment fuq is-servizzi finanzjarji min-naħa l-waħda, u l-*licence holders* min-naħa l-oħra. Ix-xhud spjega li wara li l-atturi ressqu l-ilment tagħhom mal-GlobalCapital, u s-soċjetà konvenuta rrispondiethom b'ittra (*final letter*), l-atturi ma kinux kuntenti bil-mod kif ġie indirizzat l-ilment tagħhom, u kien għalhekk li dawn ressqu l-każ quddiem l-MFSA. Ix-xhud ġie muri kopja tar-rapport tal-11 ta' Jannar, 2013, bl-eżitu tal-istħarriġ li kien sar mill-MFSA, li permezz tiegħu l-MFSA infurmat lill-atturi li fl-opinjoni tagħha huma għandhom jingħataw il-flus lura, għalkemm ġew infurmati wkoll li l-GlobalCapital ma kinitx aċċettat ir-rakkomandazzjonijiet li sarulha mill-Awtorità.

Ix-xhud ġie mistoqsi jekk it-Taqsima mmexxija minnu timponix xi tip ta' kundizzjonijiet li għandhom jiġu osservati mil-*licence holders*, u dan wieġeb li hemm sett ta' *standard licence conditions*, li kull min joffri prodotti ta' investiment għall-bejgħ għandu josserva. Ix-xhud spjega wkoll li fl-1 ta' Novembru, 2007 daħlet fis-seħħ Direttiva Ewropea li timponi ċerti obbligi fuq il-*licence holders* u dwar il-mod kif dawn għandhom jagħtu s-servizzi lill-klijenti tagħhom. Hu kompla jgħid li min biegħ il-prodott ma kienx qiegħed

¹⁴ A fol. 183 tal-proċess.

sempliciment ibiegħ prodott, iżda kien qiegħed ukoll jagħti parir, u għalhekk kellu jagħmel dak li jgħidulu *'suitability test'* permezz ta' sensiela ta' domandi li jsiru lill-klijent, sabiex jiġi stabbilit jekk dak il-prodott partikolari hux ideali għaċ-ċirkostanzi partikolari tal-klijent. Ix-xhud Jeffrey Bezzina komplja jgħid:

“Issa hemm kriterji li huma mnizzlin fir-regolamenti, jiġifieri f'dawn l-*standard licence conditions*, u meta ġew biex jingħataw il-parir kellhom jiġu stabbiliti tliet affarijiet. Iċ-ċirkostanzi finanzjarji tal-individwu, x'inhuma l-oġġettivi tal-investment, kif ukoll kellhom jiġu stabbiliti *knowledge and experience*.”

Ix-xhud komplja li l-analiżi li saret mill-persuna li bieġet il-prodott lill-atturi hi riflessa fil-*file note* esebita, minn fejn jirriżulta li lill-atturi sarulhom numru ta' domandi. Ix-xhud ġie mistoqsi jekk jeżistux kriterji dwar kif jiġi stabbilit x'inhu l-grad tar-riskju involut fi prodott partikolari, u dan spjega li dan il-prodott partikolari hu regolat mil-liġi Ewropea li tiffissa kriterji dwar it-tip ta' servizz u kif dan għandu jingħata. Hu komplja li l-prodott inkwistjoni kien wieħed pjuttost kumpless, minħabba li kien jinvesti f'poloz tal-assigurazzjoni fuq il-ħajja, u l-prodott inkwistjoni ma kienx liċenzjat hawn Malta, li jfisser li l-MFSA ma kellhiex l-obbligu li tanalizza u tevalwa dan il-prodott qabel jibda jinbiegħ. Ix-xhud spjega n-natura tal-investment u kif jaħdem:

“Dan għandek struttura fejn barra minn Malta speċjalment is-suq Amerikan, ... l-Amerikani jkollhom poloz tal-assigurazzjoni u jekk ikunu jridu flus minnha l-polza minflok imorru għand il-kumpannija li toħroġ il-polza u jgħidulha rridu nirtirawha qabel iż-żmien, dawn hemm kumpanniji li jixtru dawn il-poloz. Jibqgħu jonoraw l-obbligu tal-*policy holder* u dan huwa *fund* li jinvesti f'dawn il-poloz, f'dawn il-*life insurance policies*. Il-prodott, l-għan aħħari tiegħu kien li jgħidulek *'isma'*, dawn il-*life policies* sakemm il-kumpannija tal-assigurazzjoni ma tfallix dejjem jonoraw l-obbligi tagħhom għaliex *the life assured* xi darba ħa jmut u l-polza titħallas. Jiġifieri għandek stream ta' qligħ diehel. Issa nħolqu dawn l-istrutturi fejn qegħdin jixtru dawn il-poloz. Li kellu differenti minn forsi *funds* oħrajn kien li minħabba analiżi *actuarial*, dawn qalu *'isma'* aħna qed

naħsbu li se nkunu nistgħu b'dawn il-poloż irrendu u nagħtu sa qliegħ ta' sebgħa fil-mija għall-valur tal-Euro' għax fl-iSterlina kienet bis-7.5% u l-ħsieb kien li sakemm kollox jibqa' all right ikun hemm qliegħ ta' sebgħa fil-mija. **Irrid ngħid u nippreċiża li f'din id-dokumentazzjoni għalkemm it-*title* huwa *secure income bond* li jista' jagħti l-każ li forsi nftiehem b'mod differenti. Seta' inftiehem per eżempju li l-kapital ser jeħduh lura bil-fors.**¹⁵

Kien hawnhekk li x-xhud ippreċiża li minkejja li intużat il-kelma '*guaranteed*', dan il-prodott kien fih ir-riskji tiegħu u li din kienet imniżżla fil-*brochure* li ngħata lill-atturi b'ittri b'tipa żgħira. Ix-xhud kompli jispjega li meta l-kapital ikun garantit, dak ikun ifisser li jgħri x'jgħri, il-flus iddepożitati wieħed ser jeħodhom lura. Ix-xhud qal li hu seta' jikkonstata li kien hemm diskrepanza bejn dak li qalu l-atturi, li ma kinux jafu li l-kapital li investew jistgħu ma jeħduhx lura, u dak li ffirmaw għalih għaliex il-*file note* tgħid ċar li l-valur jista' jitla' jew jinżel, u għalhekk m'hemm l-ebda garanzija lanqas dwar il-kapital investit.

Ix-xhud qal ukoll li min biegh prodott ta' investment daqstant ikkumplikat lill-atturi kellu l-obbligu li jara li dawn qegħdin jifhmu r-riskji li fih, u li mill-iskambju ta' korrispondenza li kien hemm mas-soċjetà konvenuta, l-Awtorità regolatriċi ppruvat tifhem kif intlaħqet il-konklużjoni li l-prodott inkwistjoni kien ideali għaċ-ċirkostanzi tal-atturi, meta l-uniċi investimenti li kellhom kienu fi prodotti konservattivi u li ma kinux jesponuhom għar-riskju.

Fl-udjenza tat-12 ta' Ottubru, 2015 xehed l-attur **Anthony Galea**¹⁶, li qal li hu għandu negozju tal-kiri tal-karozzi. Ix-xhud gie mistoqsi dwar meta kien l-ewwel inkontru li hu kellu mar-rappreżentanta ta' GlobalCapital, u dan ikkonferma li l-ewwel inkontru seħħ waqt it-Trade Fair f'Lulju tal-2008, u li

¹⁵ Enfasi tal-Qorti.

¹⁶ A fol. 191 tal-proċess.

sussegwentement il-laqgħa li hu u martu kellhom mal-istess rappreżentanta, kienet f'Settembru tal-istess sena. Jidher li l-atturi kellhom żewġ laqgħat mar-rappreżentanta ta' GlobalCapital, waħda f'uffiċċju l-Fgura u l-oħra f'uffiċċju f'Hal Qormi. L-attur ikkonferma li f'kull inkontru li hu u martu kellhom mar-rappreżentanta ta' GlobalCapital, din kienet tipprova tbeġġelhom l-istess tip ta' prodott, dak mertu tal-kawża odjerna. L-attur xehed li hu u martu qatt ma ġew mistoqsija dwar it-tip ta' investimenti li kellhom qabel, għalkemm ikkonferma li għandu investimenti f'*bonds* tal-Gvern, fl-*HSBC* u fil-*BOV*. Ix-xhud qal ukoll li dawn l-investimenti huma kollha 'sikuri' u meta ntaleb jispjega x'jifhem bil-kelma 'sikuri' hu wieġeb li dan ifisser li l-investitur jingħata lura l-flus li jkun investa. L-attur ikkonferma li waqt l-inkontru li hu u martu kellhom mar-rappreżentanta ta' GlobalCapital, din qatt ma qaltilhom li huma setgħu jtilfu mill-kapital li investew.

Fl-udjenza tat-3 ta' Diċembru, 2015 xehdet **Concetta Galea**¹⁷, l-attriċi, li qalet li l-laqgħa li hi u żewġha kellhom ma' Noelene Mangion kienet waħda li damet biss ftit minuti. Mistoqsija jekk ir-rappreżentanta tas-soċjetà konvenuta staqsietx lill-atturi dwar id-dħul tagħhom fis-sena, dwar l-ispejjeż li jkollhom fix-xahar, dwar id-depożiti bankarji tagħhom, u dwar l-investimenti tagħhom b'mod ġenerali, l-attriċi wieġbet fin-negattiv. L-attriċi madanakollu qalet li waqt il-laqgħa li kellhom mar-rappreżentanta tas-soċjetà konvenuta, hi kienet qaltilha li għandha l-flus investiti f'banek lokali, għalkemm ma ssemwewx l-ammonti involuti. Ix-xhud qalet li hi u żewġha ressqu ilment mal-MFSA dwar il-fatt li huma kienu taħt l-impressjoni li l-kapital investit minnhom kien garantit, u dwar il-fatt li għalkemm għal xi żmien irċevew l-imgħaxijiet, imbagħad ma rċevewx imgħaxijiet iżjed. Ix-xhud qalet ukoll li hi u żewġha kienu taħt l-

¹⁷ A fol. 199 tal-proċess.

impresjoni li qegħdin jixtru *bonds* u mhux tip ta' assigurazzjoni, u li meta huma ressq u l-ilment tagħhom quddiem l-MFSA dawn tawhom parir jirrikorru għand avukat minħabba li seta' jagħti l-każ li l-prodott mibjugħ lilhom ma kienx tajjeb għalihom. Ix-xhud qalet ukoll li hi kienet taf li l-investment li għamlet ma kienx kont bankarju, iżda qalet ukoll li hi fehmet li dan kien *bond* sikur u garantit. Ix-xhud qalet li meta tkellmet mar-rappreżentanta tas-soċjetà konvenuta, hi kienet qaltilha li hi kienet interessata fi prodott sigur, "bħall-*bonds* tal-Gvern, ma rridx trouble fihom."

Fl-udjenza tal-11 ta' Mejju, 2016 sar il-kontroeżami ta' Jeffrey Bezzina¹⁸, li għal darb'oħra kkonferma li r-rwol tat-Taqsima mmexxija minnu hu li tagixxi ta' medjatur bejn il-partijiet, sabiex jekk jista' jkun jintlaħaq ftehim bejn il-partijiet barra mill-Qorti. Ix-xhud spjega li f'din l-istanza partikolari ġew skambjati għadd ta' *emails*, u d-dokumentazzjoni kollha rilevanti bejn il-partijiet, u saret analiżi tagħhom mit-Taqsima li tindirizza l-ilmenti tal-konsumatur fi hdan l-Awtorità għas-Servizzi Finanzjarji, u dan sabiex setgħet issir investigazzjoni sħiħa dwar dan il-każ. Hu kompla li minn din l-analiżi rrizulta li l-pariri li ngħataw lill-atturi setgħu ma kinux tajbin, u għalhekk għamel il-mistoqsijiet tiegħu lis-soċjetà konvenuta dwarhom. Hu qal ukoll li wara li min-naħa tal-MFSA ntlewqu ċertu konkluzjonijiet, dawn bagħtu ittra (*final letter*) lill-atturi. Ix-xhud qal ukoll li l-ilment tal-atturi dwar dan il-prodott ma kienx l-uniku wieħed li rċeviet l-MFSA, u li fi kliemu dan il-prodott partikolari ħalla ħafna investituri lokali '*lampa stampa*'. Ix-xhud qal ukoll li l-prodott partikolari mertu tal-kawża kien illiċenzjat fil-Lussemburgu, u li:

¹⁸ A fol. 242 tal-proċess.

“il-prodott illi nbiegħ hawn Malta, kien qed jiġi mmarkitjat minn Keydata International li ma kinitx ibbażata l-Ingilterra, imma kienet ibbażata jekk minix sejjer żball, British Virgin Islands ... Dan il-punt huwa importanti għax kien hemm Keydata UK fl-Ingilterra u li kieku dan il-prodott kien qed jinbiegħ minn Keydata UK hawn Malta, l-investituri Maltin x’aktarx illi setgħu jieħdu kumpens mill-iskema ta’ kumpens fl-Ingilterra imma minħabba li kien qed jiġi mmarkitjat minn Keydata barra mill-Ingilterra, l-iskema ta’ kumpens tal-Ingilterra ma kinitx tapplika għalihom u dan hija rilevanti għaliex għamilna aħna *checks* ma’ barra għaliex Inglizi jew nies residenti fl-Ingilterra li xtraw il-Lifemark fl-Ingilterra, ħadu kumpens mill-iskema ta’ kumpens fl-Ingilterra, Financial Services Compensation Scheme, allura meta ndunajt jien illi din l-iskema fl-Ingilterra kienet qed tħallas kumpens lil dawn l-investituri minħabba qerq fid-dokumentazzjoni u x’naf jien għax dik kienet il-*liability* li ħassew barra minn Malta illi fuqha kellhom imħallsu, jiena naturalment għamilt kuntatt barra u qaluli le għaliex Keydata f’Malta ma kinitx mibjugħa mill-kumpannija Ingliża.”

Ix-xhud ikkonferma li l-prodott inkwistjoni kellu *minimum investment requirement* ta’ għaxart elef Euro (€10,000) u li l-atturi fil-fatt kienu investew ħamsin elf Euro (€50,000) provenjenti mill-bejgħ ta’ *bonds* tal-Gvern ta’ Malta. Ikkonferma wkoll li l-prodott inkwistjoni ma kienx strutturat minn GlobalCapital Financial Management, u li s-socjetà konvenuta kienet biss intermedjarja fir-rigward ta’ dan il-prodott. Ix-xhud qal li hu kien ikkonstata li l-atturi kienu klijenti godda tal-GlobalCapital Financial Management, u li minn dak li tniżżel fid-dokumenti li mtlew mill-partijiet, jidher li l-ewwel inkontru li kien hemm bejn il-partijiet sar waqt it-*Trade Fair*. Ix-xhud qal li hemm tliet affarijiet li riedu jiġu stabbiliti minn min ibiegħ prodotti ta’ din ix-xorta, li huma ċ-ċirkostanzi finanzjarji, l-oġġettivi tal-investment u l-għarfien u l-esperjenza tal-klijent. Ix-xhud qal li l-pern ta’ din il-kwistjoni kollha ddu mal-fatt li l-atturi ma kellhomx esperjenza ta’ prodotti ta’ din ix-xorta, u li l-prodott inkwistjoni kien meqjus bħala wieħed kumpless. Hu qal ukoll li wieħed mill-obbligi li għandu min ikun qiegħed jagħti pariri dwar dawn it-tipi ta’ investment, hu li jara jekk il-klijent partikolari jkunx familjari ma’ investimenti ta’ dan it-tip jew

le. Ix-xhud kompli jgħid li prodotti ta' dan it-tip jistgħu jinbiegħu kemm wara li jingħata parir jew le, u li f'dan il-każ, fejn għandek fond ta' investment li jinvesti f'poloz tal-assigurazzjoni fuq il-ħajja, hemm direttivi Ewropej li jgħidu li minħabba li l-mod kif inhu strutturat dan il-prodott jista' jkun kumpless u dan jista' jirrendieh aktar ikkumplikat biex jinbiegħ. Għalhekk biex jinbiegħ irid jew ikun hemm sistema fejn tingħata informazzjoni lill-investitur sabiex dan jiddeċiedi hu jekk dan il-prodott jgħoddx għalih (*promote and sell*), jew inkella jrid jingħata parir lill-investitur biex jixtri dak it-tip ta' prodott (*advisory basis*), kif gara fil-każ odjern. Ix-xhud madanakollu kkonferma li minkejja li dan il-prodott inbiegħ *on an advisory basis*, mill-iskambju ta' korrisondenza li kien hemm, irriżulta li ħadd mill-persuni li kienu involuti fil-bejgħ ta' dan il-prodott ma kien għadu jaħdem mal-GlobalCapital meta saret l-investigazzjoni mill-MFSA u għaldaqstant kien hemm ċertu diffikultajiet biex jigu stabbiliti ċerti fatti. Ix-xhud Jeffrey Bezzina kompli jixhed li mill-konklużjonijiet tal-MFSA rriżulta li r-rekwiżit ta' *knowledge and experience* tal-klijent ma kienx sodisfatt. Ix-xhud qal li l-informazzjoni mogħtija lill-MFSA mill-atturi giet ikkonfermata mal-bank HSBC, u rriżulta li din kienet veritiera, u qal ukoll li n-natura tal-investimenti li dawn kellhom ma jirriżultax li kienet waħda kumplessa. Ix-xhud ikkonstata wkoll li l-atturi ma kinux imdorrijin jinvestu somom daqstant kbar ta' flus. Qal ukoll li mill-verifiki li saru mill-MFSA irriżulta li l-atturi kienu jmorru għal *capital protected funds*.

Ix-xhud kompli jixhed in kontroezami fl-udjenza tas-6 ta' Lulju, 2016¹⁹, fejn sar riferiment għall-konklużjonijiet milħuqa mill-MFSA fl-ittra tat-12 ta' Jannar, 2013 li ntbagħtu lill-atturi, u fejn intqal illi:

¹⁹ A fol. 235 tal-proċess.

“In this aspect, we strongly believe that the advisor failed to establish whether you were knowledgeable and experienced in investments similar to Lifemark.”

Ix-xhud spjega li min ta l-parir finanzjarju lill-atturi kellu jistabbilixxi jekk dawn kellhomx il-*financial experience*, kellu jiddetermina l-*investment objectives* u kellu jara jekk dawn għandhomx in-*knowledge and experience* meħtieġa. L-atturi kienu diġà wrew li huma pjuttost konservattivi fir-riskji li jieħdu, u li kienu lesti li jieħdu biss riskju raġonevoli. Minn indaġni li saret dwar it-tip ta' investimenti li l-atturi għamlu fil-passat, irriżulta li dawn kienu mdorrijin jinvestu f'ċertu tip ta' prodotti, bħalma huma l-Malta Government Funds, il-Malta Government Stocks u l-Maltese Assets Fund, filwaqt li kellhom xi żewġ *Capital Protected Funds*. Ix-xhud qal li dawn kienu kollha prodotti b'riskju pjuttost medju, filwaqt li l-*bonds* tal-Gvern ta' Malta huma prodotti li joffru riskju baxx. Spjega li l-Lifemark kien prodott differenti minn oħrajn minħabba li ma kienx jinvesti fi swieq finanzjarji, iżda l-investment kien isir bix-xiri ta' poloz tal-assikurazzjoni fuq il-ħajja. Qal ukoll li f'diversi pajjiżi fejn jinbiegħu dawn it-tip ta' prodotti, kienu ħarġu liġijiet apposta li jirregolawhom. Ix-xhud qal hekk dwar l-analiżi li saret mill-MFSA sabiex jiġi stabbilit jekk dan il-prodott kienx idoneu għall-atturi jew le:

“Minħabba li ma kienx qed jiġi investit fis-swieq finanzjarji, shares u bonds imma kien qed jinvesti f'life policies minħabba regolamenti Ewropej dak kienet tqisu prodott kumpless u allura aħna għidna isma', jekk inti kellek din il-koppja quddiemek u ridt tara jekk kinux knowledgeable and experienced fl-investimenti, ma nistax ngħid li ma kinux knowledgeable and experienced għax kellhom portafoll. Però f'investimenti ta' natura kumplessa bħal ma kien il-Lifemark, ma nistax ngħid illi kienu conversant. Apparti l-fatt ukoll illi l-flus illi ġew investiti fil-Lifemark, fit-totalità tagħhom kienu flus minn bejgħ ta' Malta Government Bonds. Il-minimum f'dan il-Lifemark kien 10,000 Euro. Dawn tefgħu kollox bir-rikavat b'kollox li ġabru mill-Malta Government Bonds, tefgħuh kollu fil-Lifemark. Aħna ma stajniex insibu kriterju fuq xiex l-advisor

stabbiliet jekk kinux *knowledgeable and experienced* fi prodotti ta' natura kumplessa.”

Ix-xhud saħaq li meta jiġi pprovdut servizz ta' investiment, min qiegħed ibiegħ il-prodott irid jistaqsi lill-klijent numru ta' domandi sabiex jassigura ruħu li l-prodott li ser jinbiegħ huwa idoneu fit-totalità taċ-ċirkostanzi tal-klijent. Qal ukoll li mill-analiżi li saret, irrizulta li l-atturi ma kellhom xejn simili fil-portafoll tagħhom għall-prodott li nbiegħ lilhom mis-soċjetà konvenuta.²⁰

Fl-udjenza tas-16 ta' Diċembru, 2016 xehed Jonathan Debono²¹, rappreżentant tal-MFSA li ppreżenta lista sħiħa ta' investimenti li kellhom l-atturi, kif ukoll kopji ta' *brochures* ta' investimenti oħra li huma għamlu, u dan skont ir-riżultanzi tal-MFSA li investigat il-każ. Fost id-dokumentazzjoni esebita hemm dik marbuta mal-HSBC Loan Fund Sicav plc²², li taħtu jaqgħu żewġ fondi, il-Malta Government Bond Funds u l-Maltese Asset Fund, l-HSBC International Capital Secured Growth Funds plc²³, *brochures* ta' diversi bond funds, fosthom il-Japan Bonus Fund September 2009²⁴, *fact sheet* tal-Asia Opportunity Fund²⁵, l-HSBC Capital Growth Fund²⁶, il-Protected Capital and Growth Fund Prospectus²⁷, verżjoni differenti tal-Malta Government Bond Fund u l-Maltese Asset Fund²⁸, it-Trimed Malta Accumulator Fund Prospectus²⁹, u l-HSBC Capital Protected Index Funds.³⁰

²⁰ “Jeffrey Bezzina: Imbagħad għandek it-taqsimha fuq *assessment of suitability* fil-paġna ta' wara li hija referenza a fol. 171 fejn inti trid tara l-*investment objectives* tal-klijent. Ukoll, *'it is such that the client has the necessary experience and knowledge in order to understand the risks involved in the transaction or in the management of his portfolio'* ma tapplikax f'dan il-każ. *'The risks involved in the transaction'*, u għalhekk bdejna naraw il-portafoll li kellhom is-Sinjuri. Kien hemm xi ħaġa li tista' b'xi mod tixbah il-prodott li ġie mibjugħ lilhom?”

²¹ A fol. 111A tal-proċess.

²² A fol. 249 tal-proċess.

²³ A fol.276 tal-proċess.

²⁴ A fol. 300 tal-proċess.

²⁵ A fol. 306 tal-proċess u a fol. 319 tal-proċess (il-*brochure*).

²⁶ A fol. 302 tal-proċess.

²⁷ A fol. 341 tal-proċess.

²⁸ A fol. 349 et seq tal-proċess

²⁹ A fol. 375 tal-proċess.

Ix-xhud Jeffrey Bezzina reġa' ttella' jixhed in eżami fl-udjenza tal-15 ta' Frar, 2017³¹, fejn qal li l-prospetti esebiti fl-udjenza ta' qabel kienu d-dokumentazzjoni legali li jinħarġu għall-użu ta' min se jinvesti fil-fond u ta' min ser jirrakkomanda l-prodott. Hu qal li fil-verità l-investimenti li kellhom l-atturi qabel xtraw il-prodott mertu tal-kawża odjerna, kienu *f' retail funds*, fondi immirati għal investitur tat-tip *retail*, u fondi li *f' bonds* tal-Gvern ta' Malta. Ix-xhud spjega n-natura tal-investimenti li kellhom l-atturi b'dan il-mod:

“Jidhirli li kien hemm wieħed mill-funds kien ‘Malta Government Bond Funds’. Kien hemm *fund* ieħor, kien ‘Maltese Assets Fund’. Mela, nimmagina li kellu fih għażla ta' *bonds* u *shares* illistjati fuq il-Borża ta' Malta. Kien hemm żewġ *funds* minnhom li kienu tal-HSBC International Capital Protected Funds Sicav. Kien hemm wieħed xi haġa fil-*commodities* u l-ieħor, jekk mhux sejjer żball, ‘Euro Pan Bonus Fund.’ Dan nibqa' niftakru għaliex għalkemm taħseb li all right, veru qed jinvesti forsi f'xi haġa tal-Ġappun, però kien denominat fl-Euro. Allura, kellek riskju pjuttost limitat anke fir-rigward tal-munita. Kienu fil-magħor parti tagħhom, ġieli nużaw l-espressjoni ‘*plain vanilla funds*’ għax ma kinux ikkumplikati biex wieħed jipprova jifhem fejn qegħdin jiġu investiti. Jidhirli li s-Sinjura Galea kellha għażla minnhom. Meta imbagħad tqabbel il-fund Lifemark Secure Income Bond magħhom, kien pjuttost prodott differenti. Apparti l-istruttura legali tiegħu kienet differenti, dan kien qed jinvesti wkoll f'poloz tal-assigurazzjoni fuq il-ħajja. ... jiġifieri dan il-prodott kien kumpless u kien kompletament divers minn tip ta' fondi illi kellha l-investitriċi qabel ma daħlet f'dan il-fond.”

Mitlub jispjega l-espressjoni ‘*retail investor*’ xi tfisser, ix-xhud spjega li l-investituri jiġu kklassifikati f'żewġ kategoriji – ir-*retail investor* u l-*experienced investor*. *Retail investor* jattira l-oġġla protezzjoni legali f'każ li jinqala' xi haġa, filwaqt li min hu kkunsidrat bħala *experienced investor* ikun qiegħed jiddikjara li m'għandux bżonn il-protezzjoni tal-liġi f'każ li jkun hemm diffikultajiet bl-investment tiegħu. Ix-xhud qal ukoll li l-prodott Lifemark seta' jiġi offrut lil

³⁰ A fol. 391 tal-proċess.

³¹ A fol. 431 tal-proċess.

retail investors, iżda ried jiġi sodisfatt ir-rekwiżit li min kien qiegħed ibiegħ il-prodott kellu jassigura li l-investituri li kellu quddiemu, l-atturi f'dan il-każ, kienu qegħdin jifhmu fiex kienu ser jinvestu. Ix-xhud kompli jgħid li min spjega lill-atturi dwar in-natura ta' dan il-prodott, kellu l-obbligu li jara li dawn qegħdin jifhmu li kienu qegħdin jixtru prodott li jinvesti f'*life insurance policies*, aktar u aktar meta jirriżulta li l-atturi qatt ma kellhom polza tal-assigurazzjoni fuq il-ħajja.

“Imma jekk inti qed tagħti spjegazzjoni lill-individwu, l-individwu li għandek quddiemek mhuwiex qed jagħraf l-affarijiet kif inhuma, mhuwiex qed jagħraf il-kumplessità, ir-riskju addizzjonali li dieħla fih minħabba li qed tinvesti fi prodott kumpless, allura inti jkollok tibqa' lura bħala min qed jagħti servizz milli joffrih lill-investitriċi *retail*. L-ewwel nett, għax tinduna l-familjarità tal-investimenti li kienet is-Sinjura Galea suppost familjari magħhom, kienu kompletament differenti mill-istruttura tal-Lifemark SIB.”

Ix-xhud żied li ma kien hemm xejn illegali fil-bejgħ tal-prodott lill-atturi, *stante* li ma kien hemm l-ebda liġi li tipprekludi li jsir bejgħ bħal dan lil *retail investors*.

Is-soċjetà konvenuta pprezentat l-*affidavit* ta' **Michael Schembri**³², Compliance Manager mal-istess kumpannija, li qal li l-pożizzjoni tiegħu ta' MLRO u ta' Compliance Manager tirrikjedi li hu jirrevedi l-files tal-klijenti sabiex jaċċerta ruħu li l-proċess tal-bejgħ tal-investimenti jkun sar b'mod li jikkonforma mal-liġijiet u mar-regoli u l-linji gwida maħruġa mill-Awtorità ta' Malta għas-Servizzi Finanzjarji. Hu qal li s-soċjetà GlobalCapital hi liċenzjata mill-MFSA biex tagħxi ta' intermedjarja, jew aħjar biex tiegħu ordnijiet mingħand il-klijenti tagħha sabiex tixtri jew tbiegħ investimenti f'isimhom, u

³² A fol. 439 tal-proċess.

għandha wkoll liċenzja biex tagħti pariri dwar l-investimenti u biex tagħxi bħala *'nominee'* għall-klijenti tagħha. Ix-xhud kompli jgħid li l-investment li sar mill-atturi sar permezz tas-soċjetà konvenuta bħala intermedjarja u mhux bħala prinċipal, li jfisser li l-GlobalCapital kienet irċeviet ordnijiet f'isem l-atturi sabiex tixtri l-investment inkwistjoni, liema ordnijiet ġew trasmessi lil terzi sabiex jiġu esegwiti. Hu qal ukoll li l-*File Note* bid-data tal-1 ta' Settembru, 2008 iffirmata mill-atturi, tindika l-livell ta' diskussjoni li tkun saret mal-klijent qabel jingħata s-servizz tal-investment. Minn dan id-dokument jirrizulta li kien ġie spjegat lill-atturi xi prodotti hawn fis-suq li huma adattati għalihom, kif ukoll in-natura tar-riskji involuti. Hu qal ukoll li mtliet in-*Know Your Client Form* li kienet tinkludi informazzjoni miġbura mingħand il-klijenti dwar it-tip ta' investimenti li dawn kellhom, l-assi tagħhom, flus investiti u informazzjoni simili sabiex is-soċjetà konvenuta waslet għall-konkluzjoni li l-atturi kienu familjari mad-dinja tal-investimenti. Ix-xhud spjega li meta l-klijenti indikaw li huma pjuttost konservattivi fir-riskji li jieħdu u li kienu qegħdin jaċċettaw li jesponu ruħhom biss għal riskju raġonevoli, kien hemm il-ħsieb li l-prodott inkwistjoni kien wieħed tajjeb għalihom minħabba li sa dakinhar ir-riskju tiegħu kien limitat u ma kienx jinvolvi riskji akbar min-normal. Hu qal li s-soċjetà konvenuta kienet bagħtet għadd ta' ittri lill-investituri li xtraw dan il-prodott sabiex tinfirmahom illi kienu nħatru *'provisional administrators'* u sabiex tinfirmahom illi ma kienx ser isir ħlas ta' imgħax, kif ukoll dwar il-possibilità ta' ristrutturar tal-fond, li huma lkoll indizji li l-fond kien għaddej minn perijodu ta' problemi finanzjarji. Ix-xhud ikkonferma li s-*Security Trustee* ta' Lifemark S.A. ħallas parti mill-kapital investit lura lill-investituri u li l-atturi kienu rċevew l-ammont ta' sebat elef, tmien mija u tmintax-il Euro u tmienja u sittin ċenteżmu (€7,818.68) mill-ammont li kienu investew, lura. Is-soċjetà

konvenuta wkoll fil-vesti ta' intermedjarja, kienet għamlet ħlasijiet lill-atturi fl-ammont ta' tlett elef u ħames mitt Euro (€3,500) rappreżentanti imgħaxijiet imħallsa minn Lifemark S.A. lill-investituri. Ix-xhud ikkonkluda li minn dak li seta' jikkonstata mill-*file* relattiv tal-atturi, dawn kienu aċċettaw il-kontenut tad-dokumenti, tant li ffirmaw għalihom.

Is-soċjetà konvenuta esebiet b'nota *paper* dwar il-prodott '*Lifemark S.A. Secure Income Bond*', intitolata '*Product review by Debbie Harrison, Senior Visiting Fellow of the Pensions Institute at Cass Business School and contributor to the Financial Times*³³, kif ukoll rapport tal-espert tekniku Dr M. Desmond Fitzgerald dwar l-istess prodott.³⁴ Il-Qorti qieset li dawn id-dokumenti huma riflessjoni tal-opinjoni ta' min kitibhom, però ta' min isemmi li r-rapport ta' Dr Fitzgerald jgħid li kemm il-*Financial Services Authority* tar-Renju Unit, kif ukoll l-Awtorità għas-Servizzi Finanzjarji f'Malta, iddeskrivew il-prodott inkwistjoni bħala wieħed 'kumpless', anki jekk l-awtur ta' dan ir-rapport ma jaqbilx ma' din il-konklużjoni.³⁵

Fl-udjenza tal-5 ta' Frar, 2018 sar il-kontroeżami tax-xhud **Michael Schembri**³⁶, li qal li hu ilu jokkupa l-kariga ta' *Compliance Manager* tas-soċjetà konvenuta għall-perijodi minn Frar 2009 sa Ġunju tal-2011, u mbagħad kompli fl-istess kariga minn Settembru tal-2015. Mitlub japprofondixxi dwar in-natura tar-riskju li kien qiegħed iġorr il-prodott inkwistjoni, ix-xhud qal li dan il-prodott kien meqjus bħala wieħed li jgħorr riskju żgħir:

³³ A fol. 460 tal-proċess

³⁴ A fol. 464 tal-proċess

³⁵ A fol. 480 tal-proċess – “Overall I think it is misleading for the UK FSA and the Maltese Financial Services Authority to characterise the Keydata Lifemark plans as complex products, **even though the process of mortality modelling and the implementation of the required insurance contract portfolio can be regarded as inherently complex.**” (enfasi tal-Qorti)

³⁶ A fol. 519 tal-proċess.

“*is-secure income bond*, meta nbiegħ fit-2008 ma kienx jitqies bħala prodott ta’ riskju għoli.”

Ix-xhud qal li f’dan il-każ l-investment li għamlu l-atturi mar ħażin għaliex falla l-*bond* u mhux għax il-prodott kien wieħed li jgħorr riskju għoli. Ix-xhud ikkonferma wkoll li l-ebda wieħed miċ-ċekkijiet li ntbagħtu lill-atturi ma ssarraf, u dan minkejja li hu kien xehed fl-udjenza ta’ qabel, li kienu saru ħlasijiet lilhom ta’ parti mill-investment li kienu għamlu.

Konsiderazzjonijiet legali

Waqf l-udjenza tat-30 ta’ Jannar, 2015, id-difensur tas-soċjetà konvenuta talab lill-Qorti tgħaddi biex tittratta l-ewwel eċċezzjoni mressqa minnu, u dan minħabba li din l-eċċezzjoni dwar in-nullità o meno tar-rikors promotur, hija waħda ta’ natura formali kif jirriżulta min-nota ta’ eċċezzjonijiet tal-konvenuta. Madanakollu b’digriet ta’ din il-Qorti tat-3 ta’ Frar, 2015 għie stabbilit li jkun aħjar fl-interess tal-amministrazzjoni tal-ġustizzja, li l-kawżi ma jigūx spezzettati b’sentenzi *in parte*, u li d-deċiżjoni dwar in-nullità tar-rikors promotur o meno, għandha tingħata flimkien mas-sentenza dwar il-mertu. Fil-fatt il-Qorti ser tibda billi tagħmel il-konsiderazzjonijiet tagħha dwar il-mertu tal-kawża odjerna, *stante* li tqis li dawn jinċidu direttament fuq l-eċċezzjonijiet preliminari sollevati mis-soċjetà konvenuta.

Illi l-Qorti analizzat bir-reqqa l-provi kollha li tressqu quddiemha, sabiex setgħet tikkunsidra jekk l-kontenzjoni tal-atturi li s-soċjetà konvenuta bigħettilhom prodott finanzjarju li ma kienx jgħodd għalihom u li kien jinvolvi riskji li huma ma kinux lesti li jieħdu li kieku kienu f’pożizzjoni li jifhmu l-

kumplessità tiegħu, tirriżultax ippruvata mill-assjem tal-provi miġjuba fil-kawża. Il-Qorti tosserva li l-prodott inkwistjoni gie deskritt bħala wieħed ta' natura 'kumplessa' saħansitra mir-rappreżentanti tal-Awtorità Maltija għas-Servizzi Finanzjarji (MFSA)³⁷, u għaldaqstant ma tistax tifhem kif prodott bħal dan jista' jitqies li hu addattat biex jitpoġġa għall-konsum tal-pubbliku waqt it-Trade Fair. Jirriżulta li l-ewwel inkontru li l-atturi kellhom ma' Noelene Mangion, li minkejja li ma ttellgħetx tixhed, jidher li kienet tirrappreżenta lis-soċjetà konvenuta jew kienet impjegata magħha, kien proprju waqt it-Trade Fair li nżammet f'Lulju tal-2008 meta din l-istess Noelene Mangion ippruvat tbiegħ lill-atturi l-prodott finanzjarju li jifforma l-mertu ta' dawn il-proċeduri. Sussegwentement din Noelene Mangion bdiet ta' sikwit iċċempel lill-atturi u tipprova tħajjarhom jersqu biex jinvestu fil-prodott tal-Lifemark S.A. Il-Qorti kkunsidrat li meta persuna tmur għat-Trade Fair, ċertament li investiment bħal dak deskritt f'din il-kawża jkun l-aħħar haġa li individwu jkollu f'moħħu li jixtri, u għaldaqstant anki l-post fejn gie promoss dan il-prodott ma jistax jitqies li kien l-aktar wieħed idoneu fiċ-ċirkostanzi. Inoltre jirriżulta li l-atturi ma marrux huma għand is-soċjetà konvenuta jitolbuha parir dwar kif u fejn l-aħjar li jinvestu flushom, iżda kienet ir-rappreżentanta tas-soċjetà konvenuta li avviċinathom u ppruvat tbigħelhom il-prodott. Minn dak li xehdu l-atturi jirriżulta wkoll li r-rappreżentanta tas-soċjetà kkonvenuta baqgħet timmarkitja l-istess prodott, kemm fl-ewwel laqgħa li din kellha mal-atturi waqt it-Trade

³⁷ Fl-ittra li l-MFSA bagħtet lill-atturi fil-11 ta' Jannar, 2013 (a fol. 11) jingħad illi *"although the investment might have been explained to you as being "low risk" in nature, in effect it was not. Lifemark was a complex investment product, suitable only for particular investors who understood its risks."* Li l-prodott 'Lifemark' kien wieħed kumpless jirriżulta wkoll mid-dokumentazzjoni pprezentata mis-soċjetà konvenuta nnifisha, ċjoè l-Finalised Guidance maħruġa mill-Financial Services Authority (FSA) tar-Renju Unit f'April, 2012, fejn jingħad *inter alia* li Trade Life Policy Investments (TLPI), bħal ma kien il-prodott tal-'Lifemark': *"are complex and high risk, and generally speaking are unlikely to be suitable for retail investors (para. 4). ... But given the risks involved, we consider it to be extremely difficult to promote TLPIs in a way that is fair, clear and not misleading such that a retail customer could understand the risks and crucially, the materiality of any risks crystallising (para 8)."*

Fair, kemm fit-telefonati li għamlet wara, u anki fiż-żewġ inkontri li hija kellha mal-atturi fl-uffiċċji tas-soċjetà konvenuta. Għaldaqstant il-Qorti ssibha diffiċli temmen li sar *fact finding* kif suppost dwar liema kien l-aħjar prodott għaċ-ċirkostanzi tal-atturi, jew li almenu kien hemm firxa ta' prodotti li ġew offruti lilhom sabiex jistabbilixxu huma liema kien l-aktar wieħed adattat għaċ-ċirkostanzi tagħhom. Għall-kuntrarju jidher li r-rappreżentanta tas-soċjetà konvenuta kienet determinata li tbiegħ il-prodott inkwistjoni saħansitra minn qabel bdiet tiddiskuti mal-atturi u tifhem il-ħtigijiet u ċ-ċirkostanzi tagħhom. Inoltre jirrizulta li minkejja li l-atturi wrew li huma għandhom esperjenza ta' investimenti pjuttost konservattiva, tant li ripetutamente quddiem il-Qorti intużaw minnhom il-kelmiet 'sigur', 'kapital garantit', 'ridna serħan il-moħħ', l-attur saħansitra qal li ma xtaqx li jkun avventuruż bi flusu, is-soċjetà konvenuta ossija r-rappreżentanta tagħha, ħasset li l-prodott l-aktar addattat għaċ-ċirkostanzi tal-atturi, kien proprju l-investment fil-Lifemark S.A. u dan meta l-atturi lanqas *life policy* qatt ma kellhom, aħseb u ara kemm setgħu jifhmu l-kumplessitajiet involuti f'investment f'fond li jrid jagħmel profitt mix-xiri tal-assigurazzjonijiet fuq il-ħajja tal-individwi. Il-Qorti fehmet mill-provi li semgħet fil-kawża, li fl-età tagħhom l-atturi riedu jinvestu somma kapitali li tkun garantita u li tirrendilhom xi ħaġa tal-introjtu kultant żmien, u ċertament li ma kinitx l-intenzjoni tagħhom li jispekulaw bi flushom b'dan il-mod.

Lill-Qorti jirrizultalha bl-aktar mod ċar li s-soċjetà konvenuta naqset mill-obbligu li kellha li mhux biss tagħti spjegazzjoni ċara dwar il-prodott li kien qiegħed jiġi promoss minnha, partikolarment f'dawk li huma riskji li dan iġorr miegħu, iżda wkoll li taċċerta ruħha jekk mil-livell ta' esperjenza li għandhom l-atturi b'investimenti oħra li huma setgħu għamlu tul ħajjithom, humiex jifhmu dan il-prodott x'jinvolvi, u jekk kienx hemm prodotti oħra li setgħu jiġu

offruti lilhom li setgħu kienu aktar adattati għaċ-ċirkostanzi tagħhom. F'dan l-ambitu, il-Qorti tikkunsidra li minkejja li l-atturi ffirmaw il-*contract note* li tpogġa għad-dispożizzjoni tagħhom mis-soċjetà konvenuta, b'danakollu ma jfissirx li l-atturi fehmu l-kumplikazzjonijiet ta' dan il-prodott, jew ir-riskji inerenti li jgħorru prodotti b'hal dawn. Kellu jkun evidenti għas-socjetà konvenuta sa minn meta bdew l-inkontri mal-atturi, li dak li kien adattat għall-atturi kienu prodotti ta' investment b'riskju baxx u kawt għaliex l-atturi ma ridux jidhlu għal riskju għoli u spekulattiv, assoċjat mal-investimenti li huma ġew fil-fatt indotti jakkwistaw mis-soċjetà konvenuta. Il-prodott finanzjarju li l-atturi ġew indotti jakkwistaw mis-soċjetà konvenuta ma kienx wieħed xieraq u idoneu għaċ-ċirkostanzi tal-atturi u dan bi ksur tal-*Investment Service Rules for Investment Service Providers*³⁸ li bdew japplikaw minn wara li daħlet fis-seħħ id-Direttiva MiFID tal-Unjoni Ewropea f'Novembru 2007.

³⁸ L-*Investment Service Rules for Investment Service Providers - Part BII: Standard Licence Conditions applicable to Investment Services Providers* maħruga ai termini tal-Kap. 370 tal-Liġijiet ta' Malta, iġħidu:

"Rule 2.27: [t]he Licence Holder shall provide appropriate information, in a comprehensible form to its clients or potential clients such that they are reasonably able to understand the nature and risks of the Investment Service to be provided by the Licence Holder and of the specific type of Instrument that is being offered, and consequently to take investment decisions on an informed basis. This information may be provided in standardized format and should include details about:

- a. the Licence Holder and its services;*
- b. Instruments and proposed investment strategies. This should include appropriate guidance on and warnings of the risks associated with investments in those Instruments or in respect of particular investment strategies;*
- c. execution venues;*
- d. costs and associated charges.*

Rule 2.13: [w]hen providing investment advice or portfolio management services, the Licence Holder shall obtain the necessary information, in accordance with SLCs 2.16 to 2.20 and SLC 2.22 to 2.24 regarding the client's or potential client's knowledge and experience in the investment field relevant to the specific type, of product or service, his financial situation and his investment objectives so as to enable the Licence Holder to recommend to or, in the case of portfolio management, to effect for the client or potential client, the Investment Services and Instruments that are suitable for him

Rule 2.16: [t]he Licence Holder shall obtain from clients or potential clients, such information as is necessary for the Licence Holder to understand the essential facts about the client and to have a reasonable basis for believing, giving due consideration to the nature and extent of the service provided, that the specific transaction to be recommended, or entered into in the course of providing a portfolio management service, satisfies the following criteria:

- a. it meets the investment objectives of the client in question;*
- b. it is such that the client is able financially to bear any related investment risks consistent with his investment objectives;*
- c. it is such that the client has the necessary experience and knowledge in order to understand the risks involved in the transaction or in the management of his portfolio."*

F'sentenza b'mertu prattikament identiku għal dak odjern, mogħtija minn din il-Qorti diversament preseduta fl-ismijiet **Evelyn Farrugia et vs. GlobalCapital Financial Management Unit Limited**³⁹, il-Qorti stabbiliet illi:

“Hu minnu illi l-atturi iffirmaw il-*contract note* però l-Qorti ma tqisx illi l-fatt waħdu tal-firma tikkostitwixxi xi akkwiexxenza tal-konsapevolezza tal-investment u r-riskji inerenti u jekk dan kienx addatat għalihom. Dan jingħad għax l-istess *contract note* ma tiddefinix ir-riskji u kull ma tgħid hu illi l-investment jista' jżied u jonqos; kondizzjoni li tinsab f'kull investment u inoltre tali kuntratt lanqas inqara jew ġie spjegat minn min kien qed joħorgu. Wara kollox is-soċjetà konvenuta kellha d-dmir versu l-klijent li talab is-servizzi tagħha biex tagħtih kull informazzjoni rilevanti biex tgħinu jasal għal deċizzjoni informata u libera.

...

Il-firma tagħhom (l-atturi) ma tfissirx akkwiexxenza tar-riskji u l-eżoneru tas-*service provider* li fuqu tinkombi r-responsabbiltà u l-prova illi dan l-investment ma kienx dak mixtieq iżda nonostante dan, l-investitur wera ruħu kapaċi u intenzjonat illi jixtri dan il-prodott bir-riskji kollha li kien fih u li ġew spjegati lilu b'mod ċar.”

F'din l-istess sentenza, il-Qorti ċċitat dak li qalet il-Qorti tal-Appell fid-deċizzjoni tagħha tat-12 ta' Mejju, 2003 fl-ismijiet **Muscat vs. Falzon**:

“Patt ta' eżoneru ma jeżentax jekk fl-eżekuzzjoni tal-kuntratt wieħed ikun tbiegħed mill-mod kif suppost li kellu jezegwieh.

F'dan il-każ, is-soċjetà kontraentri aġixxiet bi vjolazzjoni ċara tad-dover li assumiet, u ma tistax tinvoka klawsola ta' eżoneru meta tbiegħdet minn dak li suppost kellha tagħmel (ara wkoll **Formosa & Camilleri Ltd vs Sea Malta Co. Ltd.**, deċiża mill-Prim Awla tal-Qorti Ċivili fit-13 ta' Novembru, 2008, li enfasizzat fuq 'xi forma ta' twettiq' tal-obbligazzjoni qabel ma d-debitur ikun jista' jeċċepixxi nuqqas tar-responsabbiltà tiegħu a bażi ta' xi klawsola ta' eżoneru.”

³⁹ P.A., 11.07.2016.

Jirriżulta li anki jekk l-atturi kienu propensi li jinvestu flushom fi prodott finanzjarju, madanakollu ma jfissirx li dawn riedu jinvestu fi prodott li jesponihom għar-riskju li jtilfu parti sostanzjali mill-kapital tagħhom. Anki jekk kien diffiċli għas-soċjetà konvenuta li tippredvi l-falliment tal-prodott finanzjarju inkwistjoni, il-Qorti xorta waħda jidhrilha li l-prodott li nbiegħ lill-atturi qatt ma messu gie kkunsidrat għaċ-ċirkostanzi tagħhom, speċjalment meta jirriżulta b'mod ċar li l-investimenti passati tagħhom kienu kollha regolati mill-MFSA f'Malta, kuntrarjament għal dan l-investment li kien illiċenzjat fil-Lussemburgu u jirriżulta mill-*brochures* u l-prospetti esebiti f'din il-kawża, li dawn kienu kollha investimenti f'*bonds* u f'*ishma* u mhux investimenti spekulattivi fl-assigurazzjonijiet fuq il-ħajja bħalma kien il-prodott offrut lilhom mis-soċjetà konvenuta.

Is-soċjetà konvenuta laqgħet għat-talbiet tal-atturi billi qalet li hi aġixxiet ta' intermedjarja u mhux bħala prinċipal f'din it-tranzazzjoni. Madanakollu jidher li f'dan il-każ ma kinux l-atturi li avviċinaw lis-soċjetà konvenuta u talbuha parir dwar fejn l-aħjar li jinvestu flushom, iżda kienet rappreżentanta tas-soċjetà konvenuta li avviċinathom u pproponitilhom l-investment inkwistjoni, liema proposta baqgħet tiġi segwita minnha b'telefonati u inkontri bejn il-partijiet, sakemm finalment l-atturi kkonċedew li jinvestu flushom bil-mod propost lilhom, u dan minkejja li hu ċar li huma ma kinux fehmu l-kumplessità ta' dan il-prodott kif jaħdem u x'riskji eżattament kien jimporta. Barra minn hekk jirriżulta li l-*purchase contract note* inħarġet u giet iffirmata f'isem il-GlobalCapital Financial Management Ltd.

Lill-Qorti jirriżultalha li l-atturi ppruvaw sal-grad rikjest mil-liġi li huma effettivament ma tawx il-kunsens tagħhom għax-xiri ta' dan il-prodott, u dan

kif jirriżulta mill-mod kif xehdu, li huma riedu xi ħaġa sigura, li tirrendi imgħaxijiet perjodikament, li l-kapital tagħhom ikun protett, li ma ridux avventuri bi flushom, u għaldaqstant jirriżulta minnu li l-investment li sar ma kienx dak li xtaqu l-atturi, u konsegwentement ma setgħu qatt taw il-kunsens tagħhom għalih. Jirriżulta wkoll li l-atturi ma ġewx mgħarrfa bir-riskji kollha ta' dan il-prodott, li l-qligħ ipprospettat li jagħmel kien ibbażat fuq tbassir dwar l-aspettattiva tal-ħajja tal-individwi fl-Istati Uniti, u li hu għalhekk li huma qatt ma setgħu taw il-kunsens tagħhom għax-xiri tiegħu. Minn dan jirriżulta li m'hemm l-ebda kontradizzjonijiet fit-talbiet attriċi, u għaldaqstant il-Qorti ma ssib li hemm l-ebda nullità fit-talbiet kif postulati fir-rikors promutur.

Is-soċjetà konvenuta qalet ukoll li hi dejjem ikkomunikat in *bona fede* mal-atturi. Il-Qorti analizzat il-komunikazzjonijiet mibgħuta mis-soċjetà konvenuta, partikolarment l-ittra tal-5 ta' Marzu, 2010⁴⁰, fejn ġie nnutat li kien hemm element ta' *sugar coating* tas-sitwazzjoni, tant li s-soċjetà konvenuta ma żvelatx ir-raġunijiet li għalihom ditta ta' *accountants* rinomata ġiet maħtura biex tiġġestixxi u tamministra l-fond inkwistjoni, u fil-korrispondenza tagħha mal-atturi infurmathom li "din il-miżura ma tteħditx minħabba proċeduri ta' passività, inklużi dawk ta' falliment, tregija kkontrollata, sospensjoni ta' ħlasijiet jew likwidazzjoni ġudizzjarja." Ċertament li dan ma kienx l-aħjar mod kif *retail investors* bħalma ġie stabbilit li huma l-atturi, jiġu infurmati li l-investment tagħhom kien f'riskju.

⁴⁰ A fol. 8 tal-proċess.

Decide

Għaldaqstant għar-raġunijiet hawn fuq mogħtija, il-Qorti qiegħda taqta' u tiddeċiedi din il-kawża kif ġej:

- 1. Tiċhad l-eċċezzjonijiet tas-soċjetà konvenuta;**
- 2. Tilqa' t-talbiet tal-atturi, u filwaqt li tiddikjara li l-atturi bl-ebda mod ma inkarigaw lis-soċjetà konvenuta tinvestilhom flushom fi prodott finanzjarju bħalma kien Lifemark S.A., tiddikjara li s-soċjetà konvenuta naqset mill-obbligi tagħha li tinforma lill-investituri prospettivi dwar ir-riskji involuti f'investiment bħal dak;**
- 3. Tordna lis-soċjetà konvenuta trodd lura lill-atturi l-kapital fdat f'idejha li ġie investit f'Lifemark S.A., u ċjoè l-ammont ta' ħamsin elf Euro (€50,000), flimkien mal-imghax legali mid-data tat-12 ta' Settembru, 2008 sad-data tal-pagament effettiv.**

Bl-ispejjeż kontra s-soċjetà konvenuta, kompriži dawk tal-ittra ufficjali tal-4 ta' Lulju, 2013.

Moqrija.